

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Tervehdyspuhe 20-vuotiaalle Kotimaiset kasvikset ry:lle

Lepaalla 14.8.2009

Arvoisat Kotimaisten kasvien luottamushenkilöt ja henkilökunta, hyvät näyttelyvieraat,

Minulla on ilo saada onnitella pyöreitä vuosia juhlivaa Kotimaiset kasvikset ry:tä. Olette jo 20 vuoden ajan toimineet linkkinä kuluttajien ja kasvistuottajien välillä. Olette paitsi edistäneet kotimaisten kasvien menekkiä, myös panostaneet tuotteiden laadun kehittämiseen sekä viljelijöiden, kaupan, suurkeittiöiden ja kuluttajien koulutukseen. Viestintänne on laajaa ja kattaa lehdistön ja television lisäksi myös valistushenkilökuntaa ja kuluttajia. Työllänne olette lisänneet kuluttajien luottamusta kotimaisiin, tunnetusti turvallisiin ja laadukkaisiin kasviksiin.

Puutarha-alan yrittäjät ovat pioneereja maataloustuotteiden markkinoinnissa. Kotimaisen puutarhatuotannon oma tunnus, sirkkalehtimerkki, on ollut käytössä jo 20 vuotta. Tämä Kotimaiset kasvikset ry:n rekisteröimä merkki on yksi Suomen tunnetuimmista brändeistä. Taloustutkimus Oy:n vuonna 2008 tekemän tutkimuksen mukaan jopa 90 % suomalaisista tunnistaa merkin.

Olen jo aiemmin toivonut alan järjestöjen mietittävän sitä, haluttaisiinko sirkkalehtimerkistä kehittää EU:n hyväksymä laatumerkki. Tällöin merkkiä voitaisiin käyttää myös valtion tukemassa mainonnassa toissijaisena viestinä. Nykyiselle sirkkalehtimerkille tämä ei ole mahdollista. Merkin muuttaminen laatumerkiksi tarkoittaisi sääntöjen muuttamista niin, että merkin käyttö olisi avointa myös muille jäsenmaille. Lisäksi esimerkiksi auditointia pitäisi kehittää. Jos Kotimaiset Kasvikset ry, haluaa merkistä laatumerkin, olemme ministeriössä valmiit ajamaan muutosta EU:ssa.

Hyvät kuulijat,

Yleishyödylliset rekisteröidyt yhdistykset voivat hakea tukea maataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotannon kehittämiseen. Tukea on kahta tyyppiä: kansallisesti rahoitettavaa tukea sekä EU:n osarahoittamaa tukea, jossa rahoittajina ovat järjestön itsensä lisäksi EU ja valtio. Tukien tavoitteena on lisätä terveellisiä ruokatottumuksia ja tietämystä laadukkaista maataloustuotteista.

Suomi teki EU-säädösten mukaisen ilmoituksen menekinedistämisen mainonnasta EU:n komissiolle syyskuussa 2008. Komissio hyväksyi tukijärjestelmämme, mutta EU:n valtiontukisuuntaviivojen vuoksi se edellytti sääntöjen muuttamista monelta

osin. Menekinedistämisvaroilla ei enää voi mainostaa kotimaisuutta. Tämä on merkinnyt sitä, että valtiontuella tuetussa tiedotuksessa ja mainonnassa ei voi käyttää sanaa kotimainen. Myöskään alueellisia tai kansallisia symboleita, kuten joutsenmerkkiä tai sirkkamerkkiä Suomen lipulla, ei voi käyttää kansallista tukea saavassa toiminnassa. Yhdistykset joutuivat myös muuttamaan niiden internet-sivujensa osoitteet, joilla on yhteyttä kansalliseen menekinedistämisen tukeen. Näiden sivujen osoitteessa ei enää saa näkyä viittausta kotimaisuuteen. Näin ollen Kotimaiset Kasvikset ry:kin päätyi muuttamaan internet-osoitteekseen kasvokset.fi. Yhdistyksen nimi saa toki edelleen säilyä ennallaan.

Ymmärrän erittäin hyvin näiden muutosten haasteellisuuden yhdistysten toiminnalle. Olemme pyrkineet tiedottamaan muutoksista suoraan järjestöille aktiivisesti ja nopeasti. Valitettavasti osa muutoksista jouduttiin kuitenkin tekemään yhdistyksissä melkoisen nopealla aikataululla. Yhteistyö Kotimaisten kasvisten ja maa- ja metsätalousministeriön välillä on mielestäni ollut koko ajan erittäin rakentavaa. Te Kotimaisissa Kasviksissa olette pyrkineet löytämään ratkaisuja positiivisessa hengessä.

Toimintaympäristön muutos asettaa uusia haasteita menekinedistämisen tuelle myös jatkossa. Maa- ja metsätalousministeriössä on kaavailtu kansallisen tuen tulevia painopistealueita. Näitä voisivat olla esimerkiksi laatujärjestelmiin liittyvä työ, luomutuotteiden edistäminen ja EU-menekinedistämishankkeiden valmistelu muutamia mainitakseni. EU-menekinedistämishankkeisiin osallistumisen tulisi meiltä Suomesta olla selvästi nykyistä runsaampaa.

Painopisteet ja kohderyhmät voisivat olla vuosittain vaihtuvia. Esimerkiksi joinain vuonna voitaisiin keskittyä pikku lapsiin, toisena koululaisiin tai vanhuksiin jne. On myös keskusteltu siitä, että jatkossa osa hankkeista voisi olla useampi vuotisia, mikä antaisi näille hankkeille pitkäjänteisyyttä. Voisimme tulevaisuudessa tukea mieluummin yhteishankkeita kuin lukuisaa joukkoa pieniä erillisiä hankkeita. Menekinedistämistuen painopistealueista on keskusteltu myös yhdistysten kanssa, viimeksi kesäkuussa pidetyssä seminaarissa. Aion käydä keskustelut ennen ensi vuoden painopisteistä päättämistä laajemmin myös elintarvikealan toimijoiden – vähittäiskaupan, elintarviketeollisuuden sekä tuottajajärjestöjen ja kuluttajien - edustajien kanssa.

Ensi vuoden tukihaku on tarkoitus avata lokakuussa. Uusi valtioneuvoston asetus tuen ehdoista annettaisiin näin ollen syyskuussa. Päätökset tuettavista kohteista tehtäisiin joulukuussa.

EU:n kouluhedelmäohjelmasta voin sanoa sen verran, että tästä uudesta, jäsenmaille vapaaehtoisesta tukimuodosta päätettiin viime vuonna EU:ssa. Järjestelmällä on tarkoitus edistää hedelmien, marjojen ja vihannesten käyttöä kouluissa ja

päiväkodeissa. EU:n rahoitusosuus Suomelle on 900 000 euroa ja sen saaminen edellyttäisi vähintään 50 %:n kansallista rahoitusosuutta.

Koska tällä rahasummalla saataisiin enimmällään noin 10 hedelmä-, marja- tai vihannesannosta suomalaislasta kohden vuodessa, ei järjestelmän hyöty suhteessa hallinnollisiin kuluihin ole järkevä. Tämän vuoksi Suomessa päädyttiin siihen, että maa- ja metsätalousministeriö järjesti avoimen aiehaun tahoille, jotka ovat kiinnostuneita toteuttamaan kouluhedelmäjärjestelmää Suomessa. Aiehaun tavoitteena oli kartoittaa mahdollisia toimijoita ja edesauttaa kansallisen toimeenpanosuunnitelman tekoa. Haku päättyi heinäkuussa ja siihen tuli seitsemän aieilmoitusta. Näiden pohjalta valmistelimme suunnitelman siitä, miten järjestelmää mahdollisesti toimeenpantaisiin Suomessa. Järjestelmä käynnistyisi aikaisintaan kouluvuonna 2010/2011.

Arvoisat kuulijat,

Kotimaisten elintarvikkeiden arvostuksen lisäämiseksi hallitus käynnisti viime vuonna suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelman. Sen toimenpiteet kohdistetaan ruoan arvostuksen kasvattamisen ohella myös mm. lähi- ja luomuruoan edistämiseen sekä laadun kehittämiseen. Suomalaisen elintarvikeketjun laatua ja kilpailukykyä on kehitetty 10 vuoden ajan myös kansallisen elintarviketalouden laatustrategiatyön parissa. Tänä vuonna laatu- ja turvallisuushankkeena rahoitetaan muun muassa Kotimaiset Kasvikset ry:n Laatu- ja turvallisuushanke III –hanke. Hankkeen puitteissa jatketaan auditointijärjestelmän kehittämistä erityisesti pakkaamo- ja tuotantoyrityksille ja tiedotetaan puutarha-alan laatutyöstä.

Kasvituotantomme laadun ja turvallisuuden lisäksi tuotantomme vahvuutena on kuluttajien luottamus kotimaisiin kasviksiin. Suurena vahvuutena koen myös sen, että ala itse on ymmärtänyt kuluttajien luottamuksen ja menekinedistämisen tärkeyden. On esimerkillistä, että ala osallistuu myös itse sirkkalehtimerkin rahoittamiseen. Myös yhteistyönne alan sisällä on tiivistä ja kantaa hedelmää.

Lopuksi haluan vielä kerran toivottaa onnea ja menestystä 20-vuotiaalle Kotimaiset kasvikset ry:lle. Olen varma siitä, että yhteistyömme jatkuu hyvissä merkeissä myös jatkossa.